

NIEUWSBRIEF

NOVEMBER 2025

Inhoud

Leerateliers

- Armoede
- Veerkrachtig Ouder Worden
- Betekenisvol contact in de wijk
- Jongeren, Inclusie en Participatie
- Sociale Duurzaamheid

Professionaliseringsthema's

- Sociale Technologie
- Samenwerken
- Impact in de Sociale Basis

Versterken verbinding sociaal, medisch en zorgdomein

Kenniswerkplaats Werk en Inkomen

sociaal domein. Dat zal merkbaar zijn in deze nieuwsbrief. Tal van opbrengsten en bijeenkomsten passeren de revue.

Het afronden van deze programma's heeft ook een belangrijke plek in het jaarlijkse landelijk symposium van de werkplaatsen. Dat is dit jaar op 13 november in Den Haag en de minister van VWS sluit het symposium af.

[Meld je snel aan!](#)

Zelf ronden wij deze programma's ook af met een [Mini-symposium](#) op 27 november in Nijmegen. Wij kijken er naar uit om de opbrengsten met jullie te delen en uit te wisselen hoe we hier de komende jaren op kunnen voortbouwen.

Onlangs ontving de werkplaats een nieuwe subsidie voor twee jaar van ZonMw voor een Kenniswerkplaats Werk en Inkomen: Jongeren en de brug naar werk. Deze gaat op 1 december 2025 van start en stellen we in deze nieuwsbrief graag aan jullie voor.

Naast al die "extra's" uiteraard in deze nieuwsbrief ook volop aandacht voor de reguliere leerateliers en professionaliseringsthema's van de werkplaats. Ook daar wordt volop geoogst, maar ook gezaaid voor de komende jaren!

Lisbeth Verharen

VOORWOORD

Het is oogsttijd! Dit najaar zijn we druk doende met het afronden van twee programma's waarvoor de werkplaats extra subsidie ontving van het ministerie van VWS: het programma Ondersteuning van Thuiswonende Ouderen en het programma Versterken verbinding medisch, zorg- en

Leeratelier Jongeren Inclusie en Participatie

Sinds de vorige nieuwsbrief hebben we vooral gewerkt aan vraagarticulatie samen met partners uit het werkveld. Daarnaast ontvingen we in augustus een delegatie uit Zweden, wat nieuwe inspiratie opleverde.

Vraagarticulatie: ervaringen en vraagstukken

- *Omgaan met kwetsbaarheid:* Jongeren ervaren prestatiedruk, mentale problemen en zorgen over woningmarkt, klimaat en oorlogen. Eenzaamheid speelt ook een grote rol. Belangrijk is hoe jongeren zelf aan het roer kunnen staan en beter met kwetsbaarheid omgaan.
- *Ontmoeten en verbinden:* Jongeren willen betekenisvol contact en nieuwe sociale verbindingen, bijvoorbeeld na afronding van een opleiding. Ontmoeting tussen jongeren met diverse achtergronden, onderwijsniveaus en met of zonder beperking kan vooroordelen verminderen en begrip vergroten.
- *Fysieke plekken:* Er is behoefte aan toegankelijke binnen- en buitenplekken waar jongeren elkaar ontmoeten, ervaringen delen en elkaar ondersteunen.
- *Laagdrempelige ondersteuning:* Jongeren verdwalen vaak in systemen. Vroegtijdige signalering, meer regie voor jongeren zelf en ondersteuning door ervaringsdeskundigen en welzijnsprofessionals zijn essentieel.

Bezoek uit Zweden

Op 19 augustus ontvingen we jongerenwerkers uit Haninge, Zweden. Inspirerend was te zien hoe jongeren daar wettelijk betrokken zijn bij besluitvorming en een centrale rol spelen in het jongerenwerk. Ook opvallend: de gemeente Haninge zet in op toegankelijke jongerencentra, prikkelarme ruimtes en co-creatieprojecten, zoals de herinrichting van een jeugdcentrum door meiden. Deze voorbeelden bieden waardevolle inzichten en inspiratie voor wie met jongeren werkt.

Volgende stap

We starten binnenkort een **Community of Practice** rond:

- Kwetsbaarheid en betekenisvol contact
- Gender in de buitenruimte

Zo zetten we een volgende stap in het verbinden van kennis en praktijk.

Contact over het leeratelier:

Hilde.Wierda@han.nl

Leeratelier Betekenisvol contact in de wijk

(Samen)werken aan wijkwaarden

Het meenemen van het perspectief van inwoners in wijk- en buurtgericht werken is een ambitie in het sociaal en ruimtelijk domein. Echter, de ervaring is ook dat burgerparticipatie vaak veeleisend, weinig inclusief is en regelmatig eindigt in een teleurstelling.

Professionals geven aan op een andere manier samen met inwoners te willen werken. Het liefst op een manier waarbij inwoners gezien worden als gelijkwaardige bron van kennis. Bindkracht10 en de HAN hebben hiervoor de 'Wijkwaardenkaart' ontwikkeld. Een narratieve gesprekstool voor professionals en wijkbewoners die buurt- of wijkgericht werken.

De Wijkwaardenkaart bestaat uit twee onderdelen: de gesprekskaart en de praatplaat.

De praatplaat is krachtig om de uitkomsten van de gesprekken te visualiseren en de dialoog over wijkwaarden opgang te brengen in een wijk of dorp. Echter, omdat deze praatplaat nu door een professionele tekenaar wordt gemaakt is deze duur en daardoor niet voor iedereen toegankelijk.

Daarom ontwikkelen we (Bindkracht10, Talis en de HAN) in het project '(samen)werken aan wijkwaarden' met ondernemer [Frank Los](#) een digitale tool die professionals en inwoners helpt om gemakkelijk zelf hun praatplaat te maken voor hun wijk of dorp. De tool is getest door studenten van de Saxion Hogeschool, professionals en inwoners in de wijk Lindenholt en de Meijhorst, en door de wijkraad Venlo-Oost. Op basis van een design-thinking proces zijn we de tool aan het optimaliseren. De digitale praatplaat tool wordt in januari 2026 beschikbaar gesteld.

Meer info, neem contact op met:

gideon.visser@han.nl, jasper.jeurens@han.nl
of michelle.vandertier@han.nl

Leeratelier Armoede

Op donderdag 25 september organiseerden we een online bijeenkomst voor praktijkpartners en collega's die werken aan armoedebestrijding en bestaanszekerheid. Tijdens deze bijeenkomst hebben we met 24 professionals uitgewisseld en nagedacht over gezamenlijke vragen en thema's om zo te komen tot een *nieuwe regionale kennisagenda*: een concreet plan met onderwerpen en leervragen waar we de komende tijd samen mee aan de slag willen gaan. Daarmee bouwden we voort op de eerdere inbreng van de Programmacommissie en vele andere professionals, die eerder al actief hebben meegedacht over urgente thema's.

We nemen jullie graag mee in de uitkomsten van deze online bijeenkomst. We zijn gestart met een korte toelichting op de werkwijze van ons leeratelier en de totstandkoming van de 4 thema's. Vervolgens zijn we in themagroepen uiteengegaan en hebben we deze thema's verder aangescherpt en hoe we hier gezamenlijk van en met elkaar willen leren.

Bij de themagroep **kansenongelijkheid en jongeren** werden drie vragen duidelijk. 1) Hoe kunnen jongerenwerkers vroegtijdig signalen van armoede en schulden oppikken bij jongeren zelf en hun gezin. En welke acties zijn dan mogelijk? 2) Wat zijn werkzame manieren om outreachend te werken naar jongeren die dreigen contact te verliezen met de hulpverlening? 3) Hoe werkt de crypto economie en wat zijn de verleidingen daarin voor jongeren? Over deze vragen willen we met elkaar meer leren. De komende periode maken we hier een concreet plan voor.

In de tweede themagroep **Beeldvorming en bespreekbaar maken van armoede** kwam naar voren dat er al veel kennis, trainingen en tools beschikbaar zijn. De uitdaging zit erin dat

dit materiaal vaak versnipperd is en niet altijd toegankelijk is voor een brede groep professionals en vrijwilligers. Er is behoefte aan het beter ontsluiten en opnieuw onder de aandacht brengen van dit bestaande aanbod. Daarnaast is benadrukt dat we echt de vertaalslag naar de praktijk moeten maken: hoe zorgen we ervoor dat professionals en vrijwilligers, op maat, de beschikbare kennis en gespreksvaardigheden ook daadwerkelijk gaan toepassen? Er zijn eerste ideeën uitgesproken, zoals masterclasses, e-learning en netwerkbijeenkomsten. Dit gaan we met elkaar verder uitwerken.

Ook spraken we in een aparte groep over het thema: **Armoedebelief, regelingen & subsidies: Inzicht, overzicht en bereik**. Al snel ontdekten we dat we 3 gezamenlijke vragen hadden: 1) Welke inspanningen verrichten gemeenten om die mensen die zij nog niet bereiken maar wel recht hebben op regelingen en subsidies, te bereiken? 2) Hoe kunnen we leren van gemeenten die hun armoedebelief nieuw hebben ingericht? 3) Hoe ervaren inwoners die gebruik maken van voorzieningen en regelingen het huidige armoedebelief van hun gemeenten? We hebben afgesproken dat we rondom vraag 1 & 2 interactieve bijeenkomsten gaan organiseren waarbij we elkaar ontmoeten om van en met elkaar te leren en ook een kennisnetwerk kunnen opbouwen. De vraag hoe inwoners het beleid van hun gemeenten ervaren, vraagt nog meer specificering om vervolgens te komen tot een onderzoeksvraag. Ook hier gaan we mee aan de slag.

In de laatste online thema groep **Terugdringen en voorkomen van dakloosheid** is er vooral gesproken met een welzijnsorganisatie die zich hiervoor inzet. Zij signaleren dat er veel scheidingen zijn, dat dit een belangrijke oorzaak is van dakloosheid, óók onder kinderen. Schrijnend tekort aan woningen wordt ervaren en de moeizame samenwerkingen met diverse partijen om snel te schakelen is een aandachtspunt. Aandacht

voor intersectorale samenwerking met korte lijnen wordt genoemd als cruciaal preventieve aanpak. Hiervoor lijkt de behoefte te zijn aan intensieve uitwisseling met elkaar op collectief niveau (gemeente, welzijn/zorg instellingen én mensen die te maken hebben met thuis/dakloosheid. Afgesproken is een terugkoppeling en verder contact over een intersectorale uitwisseling.

Wij kijken terug op een waardevolle online bijeenkomst! Wij gaan hard aan de slag om de regionale kennisagenda vast te stellen en om de eerste activiteiten te organiseren. We houden jullie graag op de hoogte!

Ouderen en bestaanszekerheid

In het subsidieprogramma *Ouderen Langer Thuis* van het ministerie van VWS (zie ook hieronder leeratelier Veerkrachtig Ouder worden) onderzoeken we hoe ouderen in een financieel kwetsbare situatie beter bereikt kunnen worden.

In de bijeenkomsten die we organiseerden met professionals en vrijwilligers uit de regio verkenden we samen hoe juist die ouderen die anders buiten beeld blijven toch bereikt kunnen worden. Daarbij viel op dat cliënten van de Thuisadministratie vaak signalen oppikken uit hun directe omgeving. Ze merken bijvoorbeeld dat een buur of kennis de post niet meer opent, de gordijnen gesloten houdt of steeds minder contact heeft in de buurt. De verhalen die ouderen aan de vrijwilliger of professional vertellen, zijn signalen over ouderen in kwetsbare situaties die anders verborgen zouden blijven.

De vraag is hoe we deze signalen zorgvuldig kunnen benutten. Hoe ga je als vrijwilliger of professional om met de signalen die een cliënt deelt over een naaste? En welke rol kan de cliënt spelen in het contact met zijn naaste? Om dit te verkennen gebruikten we de casus van Henk en zijn buurvrouw als leidraad in de gesprekken (zie kader). Deze casus bood veel

herkenning en bracht praktische routes en dilemma's naar voren. We verkennen hoe we deze casus kunnen omzetten tot een gesprekstool, zodat ook andere professionals en vrijwilligers ermee aan de slag kunnen én cliënten een handvat krijgen om het gesprek met hun naasten aan te gaan.

Casus

Henk en zijn buurvrouw

Henk is 79 jaar oud en weduwnaar. Hij woont in een eengezinswoning in Malburgen. Een jaar geleden heeft hij hulp gekregen bij zijn financiële administratie. Die was, zoals Henk zelf zegt: "Een teringzootje geworden." Hij was diep verdrietig door het verlies van Emmy, zijn vrouw. In die periode raakte hij voor de tweede keer in zijn leven depressief. Het huishouden en de financiële situatie liepen helemaal spaak. Henk had altijd al een hekel aan "die paperassen". Na haar overlijden raakte hij het overzicht helemaal kwijt, vermeed hij het openen van de post en ontstond er een huurschuld van 900 euro. Het huis schoonhouden, koken en de was doen: alles viel hem zwaar. Toen de wasmachine ook nog stukging, gooide hij zijn broeken in het ligbad, deed er water en wat zeep bij en liet het vervolgens twee weken staan. De gordijnen gingen steeds later open. Hij kookte nauwelijks meer voor zichzelf. De enige plek waar hij trouw heen bleef gaan, ook al kostte het hem moeite, waren de bijeenkomsten met zijn oude collega's van de papier- en kartonfabriek. Oud-collega Willem zei op een dag: "Ik maak me zorgen over jou." Willem hield vol en spoorde Henk aan om de huisarts te bellen. Willems pleidooi maakte indruk, en Henk ondernam actie. De huisarts schakelde de POH in en schreef medicatie voor. Via de POH kreeg Henk te horen welke hulp beschikbaar was. Inmiddels is Henk blij met de begeleiding en het budgetteren. Zijn financiën zijn weer op orde en er is zelfs wat spaargeld. Daarvan kocht hij een nieuwe pomp voor het aquarium. Twee maanden geleden vertelde Henk dat hij al een tijdje de afvalbak van een alleenstaande buurvrouw van 81 jaar

verderop in de straat aan de weg zet en later weer terugbrengt. Als begeleider was je blij te horen dat Henk ook weer iets voor iemand anders kan betekenen. "Wat goed dat je dat doet!" – "Ach, kleine moeite," antwoordde hij. Vorige maand zei Henk: "Ja, die buurvrouw... ik vraag me af of het wel goed met haar gaat. Ze heeft de gordijnen vaak dicht en ik zie eigenlijk nooit meer bezoek bij haar. Haar tuintje ziet er een stuk rommeliger uit dan vroeger. En als ik een praatje wil maken als ik de vuilnisbak terugzet, houdt ze het heel kort. Eerder dronken we nog wel eens een kopje koffie samen. Ze had het niet breed, dat merkte ik toen al. Afgelopen winter was ik even binnen en toen was het erg koud in huis. 'Duur hè, al dat gas,' zei ze toen verontschuldigend. En ik zag in de gang een hele stapel post liggen. Ik denk eigenlijk dat het haar niet meer lukt om de boel op orde te houden. Tja..." (zucht)
"Zeg, heb je mijn nieuwe sluiersvaartvissen gezien? Die voelen zich al helemaal thuis."
De camera draait weg bij Henk.

Vragen bij de casus:

1. Welke insteek zou jij kiezen als begeleider na het verhaal over de buurvrouw? Hoe zou jij op deze situatie reageren?
2. Wat heb jij daarvoor nodig als begeleider? (Denk aan vaardigheden, kennis, ondersteuning.)
Wat heb je al in huis en wat zou nog extra nodig zijn?
3. Welke rol zou Henk kunnen spelen in het contact met zijn buurvrouw? Wat heeft Henk hiervoor nodig?

Contact over het leeratelier Armoede:
Simone.Boogaarts@han.nl

Leeratelier Veerkrachtig ouder worden

Mini-symposium Veerkrachtig ouder worden

Op 27 november vindt het mini-symposium Veerkrachtig ouder worden plaats. Diverse leerateliers van de WSDAN hebben de afgelopen jaren samen met werkveldpartners verkend, uitgewisseld en geleerd via projecten rondom de doelgroep oudere inwoners.

In het plenaire deel vertelt Mariël van Pelt – Lector Sociale Veerkracht bij Fontys Hogeschool – over het belang van veerkracht van individuen en gemeenschappen. Wendy Kemper – Programma manager HAN Centre of Expertise Bestendige Zorg – gaat in op samenwerken tussen formele en informele zorg in netwerken van thuiswonende ouderen. Daarna gaan we met elkaar in verschillende workshops in gesprek over opgedane kennis, ervaringen en inzichten i.

- Meer informatie over het symposium: [Uitnodiging mini-symposium 'Veerkrachtig ouder worden'](#)
- Meer over de projecten van het leeratelier Veerkrachtig ouder worden: [Leeratelier Veerkrachtig Ouder Worden](#)

Betrekken van minder goed bereikbare groepen ouderen – hoe doe je dat?

Een groep oudere mensen wordt niet bereikt en maakt onvoldoende gebruik van bestaande welzijnsvoorzieningen, signaleerde het doelgroeppanel van Netwerk100. Samen met hen en (vrijwilligers)organisaties in Nijmegen onderzochten we op participatieve en actiegerichte wijze wat deze groep kenmerkt, waar zij (wel) te vinden zijn, waarom ze niet

participeren en wat succesfactoren zijn. De flyer is te vinden op: [Veerkrachtig-Ouder-Worden-flyer-Drempels-verlagen.pdf](#)

Een van de resultaten van dit onderzoek was dat oudere mensen met een migratieachtergrond tot deze groep behoren. Uit gesprekken met ons netwerk bleek dat dit op meerdere plekken speelt, professionals op zoek zijn naar manieren om hen te bereiken en mee te laten doen, maar dat er ook initiatieven zijn die goede ervaringen opleveren. Daarom is er vervolgonderzoek gestart, specifiek naar deze doelgroep. Dat richt zich op twee vragen: 1. Wat zijn de redenen voor oudere mensen met een migratieachtergrond om wel of niet deel te nemen aan dagbestedingsactiviteiten? En 2. Welke factoren dragen bij aan succesvolle participatie, bekeken vanuit het perspectief van de ouderen zelf, hun naasten en professionals?

Dementievriendelijke samenleving – mee blijven doen in sociale verbanden

In juni 2025 rondde een [PZW-studentengroep](#) hun onderzoek af naar de deelname van mensen met dementie binnen verenigingen en initiatieven.

Hieruit kwamen belangrijke voorwaarden om goed te kunnen deelnemen voor mensen met dementie: verbinding, respect, warmte en intuïtief aanvoelen. Daarnaast bleek dat de benadering van mensen met dementie vaak informeel en niet specifiek op dementie gericht is. Belangrijk zijn: aandacht voor groepsdynamiek, het bespreekbaar maken van gedragsveranderingen en het aanpassen van tempo, niveau of aanbod. Onbegrepen gedrag bespreekbaar maken en taboes doorbreken zijn eveneens belangrijk. Sociale interactie moet worden gefaciliteerd en er moeten oplossingen komen wanneer iemand een activiteit niet meer zelfstandig kan bereiken. Het delen van ervaringen en het organiseren van themabijeenkomsten of voorlichting helpt om dementie te herkennen en beter te handelen.

Ondanks hun inclusieve houding ontbreekt het begeleiders vaak aan structuur, beleid en aanspreekpunten voor dementievriendelijke activiteiten. Er is weinig interesse in formele scholing, maar wel behoefte aan praktische, laagdrempelige hulpmiddelen, zoals: concrete tips en handvatten voor gesprekken en begeleiding; praktijkvoorbeelden; eenvoudige materialen (kaartje of fact-sheet met adviezen); eventueel een korte jaarlijkse training. Vrijwilligers vragen vooral om toepasbare kennis en kleine aanpassingen die passen bij hun inzet.

In september 2025 zijn nieuwe studenten gestart met vervolgonderzoek. Zij kijken of er een tool ontwikkeld kan worden die activiteitenbegeleiders ondersteunt bij het signaleren van beginnende dementie en bij het begeleiden van leden met dementie, zodat zij zo lang mogelijk kunnen blijven deelnemen.

Beweegaanbod toegankelijker maken voor ouderen - living lab Dukenburg

In het living lab 'Dukenburg beweegt met zorg over de drempel' ligt de focus op het meer in beweging brengen van oudere wijkbewoners. In dit project werken verschillende wijkbewoners samen met professionals als buurtsportcoaches, huisartsen, gezondheidsmakelaar (GGD), wijkverpleegkundigen, activiteitenbegeleiders (bijv. wandelgroepen), geriatriefysiotherapeuten, ergotherapeuten, opbouwwerkers, ouderenadviseurs, voedingscoaches, en buurtteammedewerkers.

Op dit moment worden fysiotherapeuten en wijkcoaches getraind. De inhoud van de training wordt beschikbaar gesteld als opbrengst van het leeratelier. Het living lab is opgevalen bij Sportinnovator en binnenkort geven we er daar een presentatie over, waar ook Tweede Kamerleden bij zullen zijn.

Samen bouwen aan ondersteuning in de buurt via (voorzorg)cirkels

Samen met organisaties en inwoners vormden we een regionaal lerend netwerk rond het opzetten van voorzorgcirkels. Deelnemers delen hun eigen ervaringen en materialen met elkaar, wat zij benoemen als waardevol en direct praktisch toepasbaar. Een ander doel is om op basis van inzichten en ervaringen praktische handvatten en tools te maken, die kunnen ondersteunen bij het opzetten van dergelijke cirkels in de buurt. Op dit moment verwerken we – een deel van – de opbrengsten in een stappenplan voor het opzetten van een voorzorgcirkel. Daarnaast onderzochten afgelopen semester vier [PZW-studentengroepen](#) verschillende thema's die deelnemers hebben aangedragen. Deze zijn verwerkt in infographics.

In september zijn studenten van de minor Betekenisvol Ouder Worden aan de slag gegaan met het ontwikkelen van een waaier of inspiratiebox. Daarin komen praktische checklists en materialen die helpen bij het opzetten van een voorzorgcirkel. Deze opbrengsten verwachten we aan het einde van dit jaar.

Contact over het leeratelier Veerkrachtig Ouder Worden:

Marleen.vandeWestelaken@han.nl

Leeratelier Sociale Duurzaamheid

Aanpak Energiearmoede

In het Europese NWE project SCEPA (Scaling up the Energy Poverty Approach) zijn wij als HAN betrokken als kennispartner. Doel van het project is om aanpakken van energiearmoede op te schalen door good practices te verzamelen en te delen. Op 25 en 26 september jl. vond er in dit project in de Klimaatacademie van Parijs een partnerbijeenkomst plaats. Het thema was om te achterhalen of er tegelijkertijd met de aanpak van energiearmoede ook meer sociale impact kon worden bereikt en of die impact ook duurzaam zou kunnen worden geborgd en wat daar dan voor nodig is. Erik Jansen en Karin Landsbergen hadden het voorrecht om ook enkele lokale partners van de WSDAN mee te nemen naar Parijs, en zo konden we iemand van de gemeente Nijmegen die verantwoordelijk is voor het Energiearmoede beleid in onze stad, een opbouwwerker van Bindkracht10 die zich in Dukenburg bezighoudt met o.a. de energietransitie en een energiecoach van het Huis van Compassie aan onze groep toevoegen. Verder ook nog iemand van het European Anti Poverty Network, dat zich inzet voor de vertegenwoordiging van de stem van mensen in armoede.

De belangrijkste bevindingen van de gesprekken en workshops tijdens de tweedaagse waren dat sociaal werk en andere (sociale) partijen die zich dichtbij mensen bevinden, zoals kerken, moskeeën, vrijwilligersorganisaties, cruciaal zijn om sociale impact tot stand te brengen. En tevens om überhaupt mensen te bereiken die in kwetsbare omstandigheden verkeren, wantrouwen hebben naar de overheid, en

veel meer (psychosociale) problemen hebben dan enkel een hoge energierekening. Tegelijkertijd is een renovatie of verduurzaming van een woning met als focus een verlaging van de energiekosten ook een unieke kans om achter de voordeur te komen en dergelijke eventuele andere sociale kwesties te adresseren. Maar dat moet dan wel gebeuren door partijen die weten hoe je echt contact maakt en vertrouwen creëert om daarop voort te bouwen. Voor de partners van de gemeente Nijmegen, Bindkracht10 en Huis van Compassie, was deze bijeenkomst een opmaat om ook in het Nijmeegse de handen nog meer ineen te gaan slaan om nog meer sociale impact te gaan bewerkstelligen in de kwetsbare wijken van Nijmegen. Uiteraard in samenwerking met de WSDAN.

Klimaatkermis in Zwanenveld Nijmegen

De Klimaatweek 2025 is van 10 tot en met 16 november. Dit is een landelijk initiatief om bewoners, bedrijven en gemeenten te inspireren en samen te brengen rondom klimaatvraagstukken en duurzame initiatieven. Op initiatief van het Nijmeegse Steunpunt Energietransitie wordt in Nijmegen in die week de zogenaamde Energie Vierdaagse georganiseerd. In dat kader organiseren Palau Holst en Karin Landsbergen vanuit het leeratelier sociale duurzaamheid een klimaatkermis op het terrein van de Prins Mauritschool in Zwanenveld. We willen onderzoeken of we via basisschoolkinderen hun ouders en andere wijkbewoners kunnen bewegen om in gesprek te komen over energie, de betekenis daarvan in hun leven en de energietransitie. Uiteraard doen we dit niet alleen, we werken vanaf het begin af aan samen met Wijkmakerij Dukenburg, een enthousiaste groep bewoners om de wijk mooier, krachtiger en gezelliger te maken, met het opbouwwerk van Bindkracht10, met de drie woningcorporaties, met het Huis van Compassie, de Vincentius vereniging en met de gemeente, waaronder ook een

stadsecoloog en met de directeur van de Prins Mauritschool. Er worden op vrijdag 14 november klimaatattracties voor kinderen opgesteld, zoals tegelwipspellen, en “houd je sedumdak nat” spuitspelletjes. Daarnaast zullen alle samenwerkende partijen aanwezig zijn om ondersteuning te kunnen bieden aan de wijkbewoners als ze vragen hebben over hun energierekening, isolatiemaatregelen en de komst van het warmtenet. Vanuit het leeratelier onderzoeken we of en zo ja, hoe, deze laagdrempelige manier van aansluiten bij wijkbewoners inderdaad kan leiden tot een meer inclusieve en rechtvaardige energietransitie. Bij de klimaatkermis zijn ook wetenschappelijk onderzoekers van de RU en TU/e het Living Lab Nijmegen-Dukenburg in het Just Prepare project betrokken die in de wijk verschillende studies hebben uitgevoerd. In de volgende nieuwsbrief zullen we hierover verslag doen.

Professionaliserings- thema's

Binnen de Werkplaats Sociaal Domein Arnhem en Nijmegen (WSDAN) werken we met vijf professionaliseringsthema's: impact, samenwerken, ervaringsdeskundigheid, politiserend werken en sociale technologie. Deze professionaliseringsthema's lopen dwars door de vijf leerateliers van de werkplaats heen.

Professionaliseringsthema Impact in de sociale basis

Het professionaliseringsthema impact houdt zich bezig met het zichtbaar maken van impact in het sociaal domein. Onze speciale aandacht gaat hierbij uit naar aanpakken van samenlevingsopbouw, gemeenschapsontwikkeling, community building en de sociale basis. Dit doen we in samenwerking met diverse leerateliers van de WSDAN en partners uit de praktijk. Meer weten over onze visie op impact, lees dan ons online magazine: [Anders kijken naar impact](#).

De afgelopen periode stond in het teken van het afnemen van 10 [Effectenpleinsessies](#) binnen het project de Kracht van Samen en onderzoek naar de Wijken- en Dorpendeal van Provincie Gelderland. Samen met Anderzoek, Perspectief Zutphen, De Schoor en Contour de Twern hebben we een KIEM subsidie aangevraagd om het Effectenplein door te ontwikkelen en toegankelijker te maken voor bewoners en professionals. Op het moment van schrijven, weten we nog niet of deze subsidie is toegekend.

We verzorgden gastcolleges over impact van samenlevingsopbouw bij Post-HBO Samenlevingsopbouw: samenwerken aan

sociale kwaliteit van de HAN en de Master Community Development van de Hogeschool Utrecht.

Tot slot schreven we samen met het Leeratelier Betekenisvol Contact in de Wijk een artikel over het belang van leergangen samenlevingsopbouw en de impact hiervan: [Het is tijd om te handelen: nieuwe leergangen samenlevingsopbouw](#).

Meer informatie over het professionaliseringsthema Impact of meedoen? Neem contact op met: Gideon.Visser@han.nl of Thomas.Noordink@han.nl

Professionaliseringsthema Samenwerken

Vanuit het professionaliseringsthema Samenwerken zien we dat mensen, organisaties en praktijken zich vanuit verschillende werelden bezig houden met dezelfde thema's; zoals betekenisvol contact, bestaanszekerheid, veerkrachtig ouder worden. Vaak weten ze dat niet van elkaar, laat staan dat er wordt samengewerkt. Terwijl het óver grenzen heen bij elkaar brengen en benutten van elkaars ervaringen en kwaliteiten zoveel krachtiger kan bijdragen aan een meer rechtvaardige samenleving. Binnen het professionaliseringsthema Samenwerken richt de invalshoek Sociaal-artistiek samenwerken zich op het samenwerken met cultuur. Of je nou maker, student, beleidsadviseur, ervaringsdeskundige, inwonerinitiatief, bestuurder, zorgverlener of onderzoeker bent, het draait allemaal om sociaal-artistiek samenwerken met impact: dingen doen die mensen verbinden, persoonlijke groei stimuleren en gemeenschappen in beweging brengen.

De vraag is: Hoe kunnen mensen, organisaties en praktijken die zich zowel vanuit het sociale als het artistieke domein bezig houden met

thema's van de leerateliers zich meer met elkaar verbinden, kennis en ervaring uitwisselen en gezamenlijk gaan optrekken? Voorbeelden van waar dat al gebeurt zijn te vinden op de [Culturele Kaart van Gelderland](#), in dit [Achterhoekse Statement Kunst en Gezondheid](#), de [Bestuurlijke Afspraken Cultuurbeoefening van de VNG](#), het [symposium Versterken met Cultuur](#) en het kanaal [Samenwerken met Cultuur | 1Sociaaldomein.nl](#).

De komende tijd zoeken we hoe sociaal-artistieke samenwerkingen nog meer concreet bij kunnen dragen aan de verschillende leerateliers van de WSDAN. Bijvoorbeeld bij de afronding van het thema Veerkrachtig ouder worden en de nieuwe koers die nu uitgezet wordt binnen het thema Jongeren, inclusie en participatie.

Voor meer informatie over het professionaliseringsthema Samenwerken - met cultuur neem contact op met Wyske.Lankester@han.nl

Professionaliseringsthema Sociale technologie

Actieplan Digitaal Sociaal Werk(t) & Master AID

Voor de zomer is het actieplan [Digitaal Sociaal Werk\(t\)](#) gelanceerd. Dit plan bundelt kennis over digitale technologie in het sociale domein en geeft dit onderwerp meer aandacht.

In het plan gaat het over hoe technologie het sociaal werk kan ondersteunen en vernieuwen. Tegelijkertijd benadrukt het plan dat iedereen moet kunnen meedoen in de digitale samenleving.

Deze boodschap sluit goed aan bij de nieuwe masteropleiding **Inclusive and Accessible Design (AID)**, die we op dit moment ontwikkelen. In deze master kunnen studenten ook werken aan vraagstukken over sociale technologie en het gebruik daarvan in het sociaal domein.

Verkenningen rondom (generatieve) AI

Er is veel aandacht voor **ontwikkelingen rondom AI**. Binnen welzijnsorganisatie **Synthese** is interesse om hiermee aan de slag te gaan en worden ervaringen gedeeld. Zo werd tijdens een bijeenkomst van het Alzheimer Café een korte AI-presentatie gegeven. Toch is er een behoefte om niet alleen te informeren, maar ook echt te werken en experimenteren met AI.

Samen met **Synthese** en **BiblioNu** verkennen we de mogelijkheid om een serie bijeenkomsten te organiseren in **Venray**, waarin jongeren en ouderen samen oude foto's tot leven wekken met **generatieve AI** —

bijvoorbeeld door beweging of kleur toe te voegen.

Tijdens deze verkenning willen kijken we hoe we dit op een laagdrempelige en verantwoorde manier kunnen doen. Want van welke dienst maak je bijvoorbeeld gebruik, en hoe weet je bijvoorbeeld dan waar jouw foto's terecht kunnen komen?

Daarnaast onderzoeken we of zulke activiteiten een goed startpunt kunnen zijn voor gesprekken over nieuwe technologie in het dagelijks leven — en vooral over ouder worden in een digitale tijd. Het doel is om deze serie activiteiten **begin 2026** uit te voeren.

Ook in het project **Samenwerken aan Wijkwaarden** (zie leeratelier Betekenisvol contact in de wijk) speelt AI een rol. Organisatie **Bindkracht10** vraagt zich af op welke manier AI sociaal werkers kan helpen bij het analyseren van onderzoeksresultaten. Eerste ervaringen laten zien dat dit nog niet goed werkt. In een korte verkenning willen we evalueren wat nu nog niet goed gaat en wat er nodig is om AI op een goede manier in te zetten.

Versterken verbinding sociaal, medisch en zorgdomein

Waardig ouder worden

Een aanzienlijk deel van de vragen van ouderen die in het medisch domein terechtkomen zijn sociaal van aard. Ze hangen bijvoorbeeld samen met kleine of kwetsbare sociale netwerken en een verlies aan zingeving of daginvulling. Deze situaties van ouderen worden nu vaak individueel benaderd, terwijl er winst te behalen is in een collectieve aanpak.

De gemeente Zutphen heeft samen met welzijnsorganisatie Perspectief de gesprekskaarten 'Waarde van welzijn' ingezet in de Zuidwijken om eenzaamheid bij ouderen te voorkomen en te doorbreken. Perspectief, Netwerk Eenzaamheid Zutphen en de gemeente Zutphen willen deze werkwijze uitbreiden naar andere wijken.

In het project 'Waardig ouder worden' zijn professionals van Perspectief, Ixta-Noa en Sensire daarom met 142 inwoners van 68 jaar en ouder in gesprek gegaan met de gesprekskaarten over wat zij belangrijk vinden in hun leven. Zij zijn hierin ondersteund door de HAN en Bindkracht10.

Met deze aanpak hebben we inzicht gekregen in wat inwoners belangrijk vinden om op een prettige manier ouder te worden in beide wijken en welke persoonlijke en omgevingsfactoren hieraan bijdragen of belemmeren. Ben je benieuwd wat er uit de gesprekken is gekomen, check dan onze infographics van de [Zuidwijken](#) en [Waterkwartier](#) in Zutphen.

Hoe geef je nu vervolg aan deze uitkomsten? Dit hebben we in de wijk besproken met

inwoners en professionals. We hebben hiervoor ook een analysetool ontwikkeld die professionals kunnen gebruiken om de gesprekken te analyseren en te komen tot collectieve acties. Deze tool wordt binnenkort ingezet in de wijken door zorg en sociale professionals.

Wil je meer horen over het project 'Waardig ouder worden'? [Meld](#) je dan aan voor onze workshop op 27 november.

Meer info, neem contact op met:

Nicole.moorman@han.nl of

Michelle.vandertier@han.nl

Lerend netwerk Versterken verbinding sociaal, medisch en zorgdomein

Het lerend netwerk "Versterken verbinding sociaal, medisch en zorgdomein" brengt mensen uit het sociaal werk, de zorg en het medische veld samen om met elkaar in gesprek te komen, elkaar te inspireren en vooral: samen te leren. De bijeenkomsten helpen deelnemers om voorbij eigen grenzen te kijken. Het netwerk wordt gefaciliteerd door de WSDAN en de [Zorgalliantie](#) vanuit het project [Versterken verbinding sociaal, medisch en zorgdomein](#).

Wat komt er zoal voorbij?

In eerdere sessies namen we praktijkvoorbeelden van verbinding onder de loep zoals het werk van straatarts Michelle van Tongerloo, [Voorzorgcirkels](#) en [Sociaal Arrangeren](#).

De [bijeenkomsten](#) lieten zien dat:

- werken vanuit de urgentie van bewoners de sleutel is tot een waardevolle samenwerking
- er behoefte is aan het verkennen van elkaars perspectieven en taal om elkaar beter te leren begrijpen

- een rolopvatting waarbij men buiten de eigen kaders durft en kan denken helpend is in de samenwerking
- verschillende wetgevingen vanuit verschillende domeinen de samenwerking kunnen belemmeren

Wat staat er op de planning?

In de komende maanden borduren we voort op deze inzichten tijdens de volgende bijeenkomsten:

- Op **22 oktober 2025**: [Welzijn op Recept](#). Deze bijeenkomst is bedoeld voor iedereen die op één of andere manier te maken heeft met of geïnteresseerd is in Welzijn op Recept, met als doel ervaringen te delen, van elkaar te leren en een bijdrage te leveren aan inzichten over domeinoverstijgende samenwerking. [Meld je aan](#).
- Op **12 november 2025**: [Positieve Gezondheid](#) en [Sociale Kwaliteit](#). Een bijeenkomst met medewerking van Machteld Huber en Lisbeth Verharen, waarin we met elkaar in gesprek gaan over de vraag hoe deze concepten kunnen bijdragen aan het verkennen van verschillende perspectieven in de samenwerking tussen zorg en Welzijn. [Meld je aan](#).
- Op **2 december 2025**: Sociale Kwaliteit doorleven. Een bijeenkomst waarin we aan de hand van een casus met elkaar verkennen hoe we sociale kwaliteit in de praktijk tegenkomen, welke keuzes we hierin kunnen maken en wat daarvan de effecten kunnen zijn op het versterken van sociale kwaliteit. Wil je een uitnodiging via de mail ontvangen als aanmelden mogelijk is? [Meld je aan](#).

Voor meer informatie over het lerend netwerk kun je mailen naar Janine.Roenhorst@han.nl of Nicole.Moorman@han.nl.

Kenniswerkplaats Werk en Inkomen

Op 1 december kunnen we dankzij een subsidie van ZonMw starten met de kenniswerkplaats (KWP) Werk en Inkomen: Jongeren en de brug naar werk. Voor de aanvraag baseerden we ons op belangrijke inzichten uit de leerateliers JIP en Armoede.

Jongeren en de brug naar werk

De transitie van school naar werk is een belangrijke fase in het werken aan een bestaanszekere toekomst. Voor veel jongeren is de weg naar het vinden en behouden van werk niet eenvoudig. Deze jongeren laten zich niet omschrijven door een specifieke sociale situatie, handicap of problematiek, maar zij vormen een diverse groep. Voor beleidsmakers en professionals is de ondersteuning naar werk van hen een complexe opgave. In de nieuwe KWP Werk en inkomen willen we leren hoe jongeren (van 18 tot 27 jaar) die niet makkelijk de brug naar werk slaan, optimaal kunnen worden begeleid. Het doel van de kenniswerkplaats is om op deze manier het vakmanschap van professionals te versterken.

Werkwijze

De KWP is een regionaal netwerk van professionals, beleidsmakers, ervaringsdeskundigen, docenten, studenten en onderzoekers. Zij maken onder begeleiding van een kernteam dat bestaat uit Maritza Gerritsen (onderzoeker bij de HAN), Lucile Braam (co-onderzoeker vanuit het Werkbedrijf Rijk van Nijmegen) en Robin Smits (ervaringsdeskundige bij de HAN) en samen met jongeren met ervaringskennis een kennisagenda met daarin thema's, ambities en gewenste resultaten gericht op het versterken van het vakmanschap van professionals in het begeleiden van deze jongeren. Zij kiezen

leren. Daarbij gebruiken ze kennis die is ontwikkeld in eerdere projecten. Professionals die deelnemen aan de activiteiten van de KWP leren hoe zij jongeren die niet als vanzelfsprekend hun weg naar werk vinden zo goed mogelijk kunnen begeleiden. Voor jongeren moet dit betekenen dat zij zich goed ondersteund voelen en dat dit hen helpt bij het vinden en behouden van passend werk. De kennis die we opdoen vertalen we naar producten die gebruikt kunnen worden door andere organisaties en professionals en in het opleiden van professionals.

Partners

De HAN, de gemeenten Nijmegen, Beuningen en Heumen en het Werkbedrijf Rijk van Nijmegen (WBRN) vormen de kopgroep met de verantwoordelijkheid deze KWP te ontwikkelen. Aan de activiteiten van de kenniswerkplaats kunnen alle partners uit de Werkplaats Sociaal Domein deelnemen. De KWP wordt tevens verbonden aan het programma [All4Talent](#) waarin drie hogescholen (HAN, HU en Windesheim), bedrijven, sociale partners, onderwijsinstellingen en overheid werken aan een inclusieve arbeidsmarkt.

De KWP werkt samen met de andere kenniswerkplaatsen werk en inkomen in Nederland, allemaal verbonden aan werkplaatsen sociaal domein. Deze samenwerking wordt ondersteund door de Associatie Werkplaatsen Sociaal Domein en Movisie, samen met de stichtende partijen Divosa, UWV, SAM, VNG en SZW.

Contact over de kenniswerkplaats Werk en Inkomen: Maritza.Gerritsen@han.nl

In het voorjaar van 2026 verschijnt weer een nieuwsbrief van de Werkplaats Sociaal Domein Arnhem en Nijmegen!

